

NEMZETI
KÖZSZOLGÁLATI
EGYETEM
LUDOVIKA

KÖZIGAZGATÁSI TOVÁBBKÉPZÉSI INTÉZET

TÁJÉKOZTATÓ

a közigazgatási szakvizsga

Pénzügyi és költségvetési igazgatás

című tananyagát érintő változásokról

Budapest, 2023. február 28.

Tisztelt Vizsgáló!

A Nemzeti Közszerológati Egyetem (a továbbiakban: NKE) jogszabályban rögzített feladata, hogy a közigazgatási szakvizsgához kapcsolódó ismeretanyagot időközönként hatályosítsa. A közigazgatási szakvizsgáról szóló 35/1998. (II.27.) Korm. rendelet 3.§ (3) bekezdése kimondja, hogy a követelményrendszeren alapuló tananyagot az NKE – különösen a jogszabályi változásokra tekintettel – rendszeresen, de legalább évente felülvizsgálja, és szükség esetén aktualizálja.

A jogszabályi kötelezettségen alapuló hatályosítást, a tananyag átdolgozását a Nemzeti Közszerológati Egyetem Közigazgatási Továbbképzési Intézete (a továbbiakban: NKE KTI) a 2023. január 01-jéig kihirdetett jogszabályok alapján zárta le. Az NKE KTI fontosnak tartja, hogy közszerológati tisztviselők ismereteiket hatályosított tananyag alapján sajátítsák el és a 2023. márciusi vizsgaidőszak folyamán már a tankönyv lezárása, korábbi hatályosítása óta bekövetkezett jogszabályi módosulások is megjelenjenek a tananyagokban, s egyben a számonkérés alapját is képezzék.

A tananyag-kiegészítő dokumentumban minden az adott fejezetcímen belül végrehajtott módosítást az oldalszám és bekezdés feltüntetésével dőlt betűtípussal vastagon kiemelve jelöltük. Az új hatályos szövegrészek pirossal szedve találhatók, míg a hatályát veszített részek fekete áthúzással vannak jelölve. Az egyes módosítások indokolása dőlt betűvel az adott módosított szövegrészt követően került rögzítésre. A bemutatott változások tankönyvekbe történő átvezetéséről március hónapban gondoskodunk.

A tananyag-kiegészítő dokumentum kibocsátásával az NKE KTI segítséget kíván nyújtani, hogy a közigazgatási szakvizsgára Ön a lehető legnaprakészebben tudjon felkészülni.

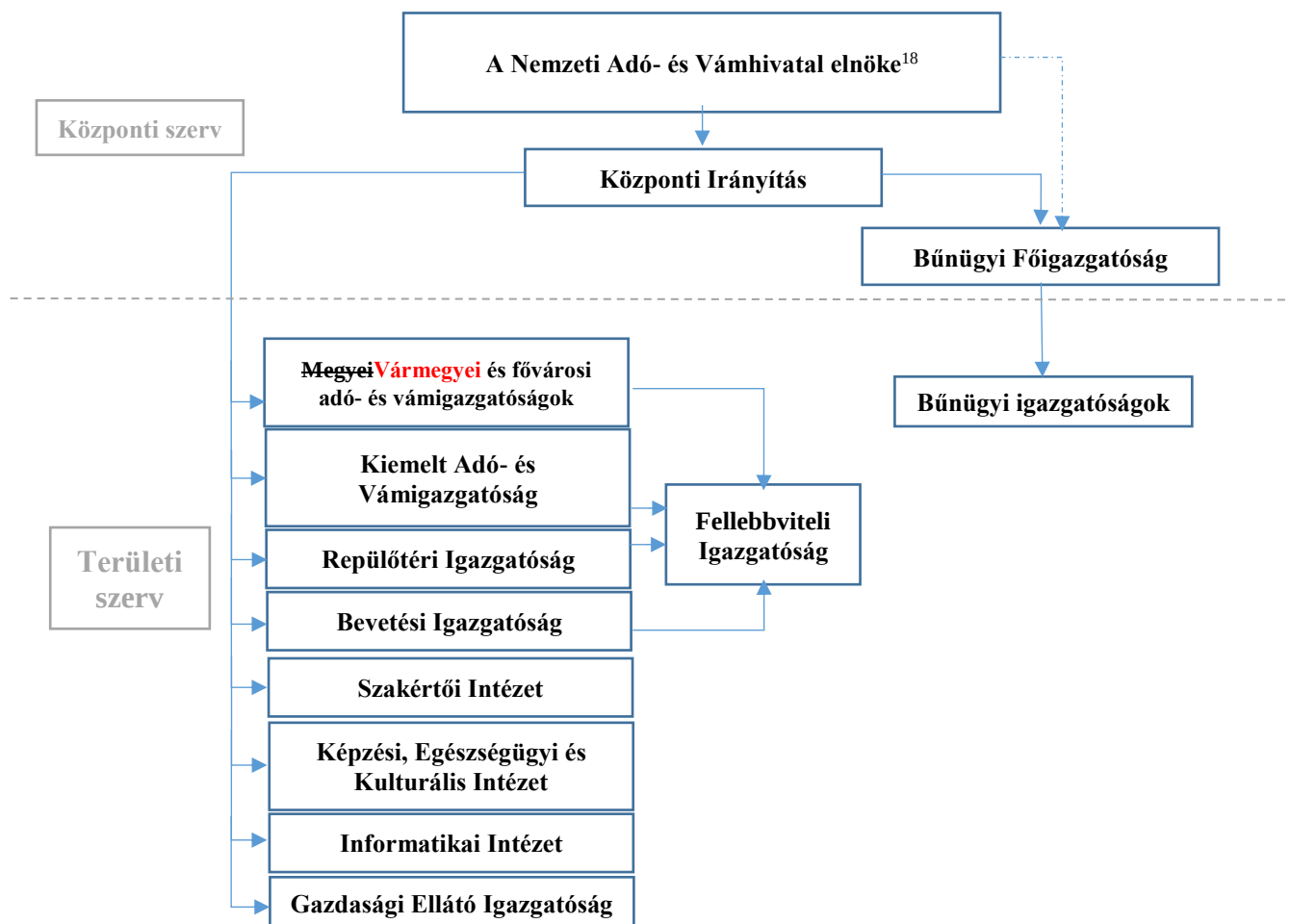
Eredményes felkészülést és sikeres vizsgát kívánunk!

Budapest, 2023. február 28.

**Nemzeti Közszerológati Egyetem
Közigazgatási Továbbképzési Intézet**

2. FISKÁLIS KORMÁNYZÁS

20. oldal közepén található ábra az alábbiak szerint módosul

4. ábra: A Nemzeti Adó- és Vámhivatal szervezete¹⁹

Indokolás: A Gazdasági Ellátó Igazgatóságot nem tartalmazta az ábra, a Központi Irányítás pedig magában foglalja a PM szervezetében működő helyettes államtitkárokat is.

2.1.2. AZ ADÓHATÓSÁGOK

21. oldal második bekezdése az alábbiak szerint módosul

Adóigazgatási ágon jelenleg tizenkilenc vármegyei és három fővárosi adó- és vámigazgatóság működik. Ezek a szervezetek ellájtják az adózással, a vám- és jövedéki igazgatással összefüggő operatívfeladatokat.

Indokolás: Az Alaptörvény tizenegyedik módosításának 4. cikk c) pontja alapján változott a megyék megjelölése.

2.1.2. AZ ADÓHATÓSÁGOK

22. oldal harmadik bekezdése az alábbiak szerint módosul

Az önkormányzati adóhatóság által hozott döntés (határozat, illetve törvényben meghatározott esetekben a végzés) ellen fellebbezésnek van helye, amelyet az illetékes fővárosi és vármegyei kormányhivatal bírál el. A felettes szerv eljárása során az elsőfokú

határozatot megváltoztathatja, megsemmisítheti, illetve a megsemmisítés mellett új eljárásra utasíthatja az elsőfokú adóhatóságot.

Indokolás: Az Alaptörvény tizenegyedik módosításának 4. cikk b) pontja alapján változott a fővárosi és megyei kormányhivatal elnevezése.

2.1.2. AZ ADÓHATÓSÁGOK

22. oldal negyedik bekezdése az alábbiak szerint módosul

Az adópolitikáért felelős miniszter az önkormányzati adóhatóság felettes szervén keresztül (fővárosi, és vármegyei kormányhivatal) ellenőrzi az önkormányzati adóhatóság hatáskörébe tartozó adóztatás törvényességét, a törvények és más jogszabályok végrehajtását, adóügyekben az önkormányzati adóhatóság döntései elleni fellebbezések elbírálására jogosult fővárosi, és vármegyei kormányhivatal felettes szerveként jár el. Az adópolitikáért felelős miniszter az önkormányzati adóhatóság hatáskörébe tartozó adóztatás törvényi és más jogszabályi rendelkezéseinek előkészítéséhez az önkormányzati adóhatóságoktól és azok felettes szervétől jelentéseket, beszámolókat és adatszolgáltatást kérhet.

Indokolás: Az Alaptörvény tizenegyedik módosításának 4. cikk b) pontja alapján változott a fővárosi és megyei kormányhivatal elnevezése.

2.1.3.2. Az adóigazgatási eljárás

a) Az ellenőrzés

27. oldal első bekezdése az alábbiak szerint módosul

Az adóhatóság ellenőrzési kapacitása korlátozott. Nem kerülhet sor valamennyi adózó, valamennyi bevallás elévülési időn belüli vizsgálatára. Az ellenőrzésre történő kiválasztás kockázatelemzési eljárás alapján történik. A kiválasztás során jelentős szempont a legnagyobb kockázattal rendelkező, valószínűsíthetően a legtöbb adóbevételt eltitkoló kör vizsgálat alá vonása. Kötelező ellenőrzést lefolytatni, ha

- a kockázatos adózó végelszámolását rendelték el,
- azt az Állami Számvevőszék elnöke megkeresésében kérte vagy annak lefolytatására az adópolitikáért felelős miniszter utasítást adott,
- a gazdasági társaság két egymást követő üzleti évben elért nettó árbevétele mindkét üzleti évben külön-külön eléri a 60 milliárd forintot és az adózott eredménye mindkét üzleti évben nulla vagy negatív,
- a települési önkormányzat képviselő-testülete vagy a különleges gazdasági övezet esetében a vármegyei önkormányzat képviselő-testülete azt elrendelte.

Indokolás: Az Alaptörvény tizenegyedik módosításának 4. cikk c) pontja alapján változott a megyék megjelölése.

2.2. A KÖLTSÉGVETÉSI IGAZGATÁS

36. és 37. oldal táblázata az alábbiak szerint módosul

Szakasz	Időbeli elhelyezkedés	Feladat	Felelős		
Döntés-előkészítő szakasz „n-1”	A költségvetési évet megelőző év	június 30.	Az államháztartásért felelős miniszter kidolgozza és közzéteszi a központi költségvetési tervezés részletes ütemtervét, kereteit, tartalmi követelményeit	államháztartásért felelős miniszter	
		–	A fejezetet irányító szerv vezetője ²⁹ megtervezi és az államháztartásért felelős miniszterrel egyezteteti az általa irányított fejezetbe sorolt előirányzatok tervezett bevételeit és kiadásait	fejezetet irányító szerv vezetője (központi költségvetési szerv) államháztartásért felelős miniszter	
		–	A Kormány a központi költségvetésről szóló törvényjavaslatot a Gst. ³⁰ szerint egyezteteti a Költségvetési Tanáccsal	Kormány Költségvetési Tanács	
		október 15. (az országgyűlési képviselők általános választásának évében október 31.)	A Kormány benyújtja a központi költségvetésről szóló törvényjavaslatot az Országgyűlésnek	Kormány	
Döntés-előkészítő szakasz „n-1”		november 30. (a november 20-át követően elfogadott központi költségvetésről szóló törvény esetén annak elfogadását követő 30 nap)	Elemi költségvetés elkészítése és benyújtása a Magyar Államkincstárnak	fejezetet irányító szerv vezetője (központi költségvetési szerv) Magyar Államkincstár	
		legkésőbb december 31.	A központi költségvetésről szóló törvény elfogadása	Országgyűlés (Állami Számvevőszék Költségvetési Tanács)	
Döntés-végrehajtási szakasz „tárgyév = n”		A költségvetési év	a költségvetési év során	A fejezeti kezelésű előirányzatok kezelésével, felhasználásával kapcsolatos szabályok meghatározása	fejezetet irányító szerv vezetője
				A központi költségvetés végrehajtása az abban szereplő előirányzatok teljesítésével	Kormány (központi költségvetési szerv a kincstári rendszer szervei)
Döntés-végrehajtás ellenőrzésének szakasza „n+1”	A költségvetési évet követő év	–	Zárszámadási törvényjavaslat előkészítése	központi költségvetési szerv fejezetet irányító szerv államháztartásért felelős miniszter	
		a zárszámadás Országgyűlés elé történő benyújtását két hónappal megelőzően	A zárszámadási törvény tervezetének megküldése az Állami Számvevőszéknek	Kormány Állami Számvevőszék	
		szeptember 30. (az országgyűlési képviselők általános választásának évében november 10.)	A zárszámadás benyújtása az Országgyűlésnek	Kormány	
		–	A zárszámadási törvény elfogadása	Országgyűlés (Állami Számvevőszék)	

11. ábra: A hároméves költségvetési ciklus³¹

³¹ Forrás: készítette dr. Kaibás Gábor Márk a tananyag 2021-2023. évi hatályosításához

Indokolás: A 2022. évi XXIV. törvény 91. §-a módosította az Áht. 90. § (1) bekezdését, továbbá 480/2022. (XI. 28.) Korm. rendelet 5. §-a módosította az Ávr. 32. § (6) bekezdését, ami alapján a zárszámadás, illetve az elemi költségvetés benyújtásának határidejei megváltoztak. Emellett nyelvtani pontosítás kerül átvezetésre.

2.2.1.3. A szerkezeti rend

42. oldal ábrája helyébe az alábbi ábra kerül

SZERKEZETI REND											2023. évi előirányzat				
Cím szám	Al-cím szám	Jog-cím-csop. szám	Jog-cím szám	Elő-ír. csop. szám	Kiemelt előir. szám	Cím név	Al-cím név	Jog-cím-csop. név	Jog-cím név	Elő-ír. csop. név	XI. FEJEZET	Működési kiadás	Működési bevétel	Fel-halmozási kiadás	Fel-halmozási bevétel
3704020202	AZ ÁLLAMHÁZTARTÁS KÖZPONTI ALRENDSZERÉBE TARTOZÓ KÖLTSÉGVETÉSI SZERVEK ÉS ELŐIRÁNYZATAI			1		Miniszterelnökség igazgatása					XI. FEJEZET	Működési kiadás	Működési bevétel	Fel-halmozási kiadás	Fel-halmozási bevétel
						Működési költségvetés									
						Személyi juttatások									
						Egyéb működési kiadások									
						Kormányhivatalok									
						Működési költségvetés									
						Személyi juttatások									
						Egyéb működési kiadások									
						Fejezeti kezelésű előirányzatok									
						Célelőirányzatok									
20202020202	KÖZPONTI KEZELÉSŰ ELŐIRÁNYZATOK					Kerékpáros fejlesztések						1 000,0			
						Gazdaság- és területfejlesztési feladatok									
						Fejezeti általános tartalék									
						Központi kezelésű előirányzatok									
20202020202	KÖZPONTI KEZELÉSŰ ELŐIRÁNYZATOK					A Miniszterelnökség tulajdonosi joggyakorlásával kapcsolatos bevételek és kiadások						300,0			
						Miniszterelnökség tulajdonosi joggyakorlásába tartozó gazdasági társaságok finanszírozása									

14. ábra: A központi költségvetés szerkezeti rendjének és előirányzattípusainak egymásba ágyazottsága a Miniszterelnökség 2023. évi költségvetésének értelmezést segítő kivonata alapján⁴⁰

⁴⁰ Forrás: készítette dr. Kaibás Gábor Márk a tananyag 2023. évi hatályosításához

Indokolás: A fejezetrend nem nyújt kellő ismeretet a megértéshez, a központi költségvetés felépítését az előirányzattípusok és a szerkezeti rend mátrixának bemutatása jobban szemlélteti.

2.3.2.2. Az államháztartás finanszírozási és pénzforgalmi rendje

44. oldal harmadik francia bekezdése az alábbiak szerint módosul

- az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető elemi csapás vagy ennek következményei elhárítása céljából az Alaptörvény 51. cikke szerinti veszélyhelyzet⁴² esetén az Áht.-től eltérő átmeneti intézkedéseket hozhat.

⁴² Az Alaptörvény 51. cikke szerinti veszélyhelyzet szomszédos országban fennálló fegyveres konfliktus, háborús helyzet vagy humanitárius katasztrófa, továbbá az élet- és

vagyonbiztonságot veszélyeztető súlyos esemény - különösen elemi csapás vagy ipari szerencsétlenség - esetén, valamint ezek következményeinek az elhárítása érdekében hirdethető ki legfeljebb 30 napra, amely az Országgyűlés felhatalmazása alapján meghosszabbítható, ha a veszélyhelyzet kihirdetésére okot adó körülmény továbbra is fennáll.

Indokolás: 2020. évi LXXVI. törvény 68. § (2) bekezdése által megállapított és a 2022. évi XXIV. törvény 96. § 1. pontja által módosított szöveg alapján az átmeneti intézkedések meghozatalánál – a korábbi – élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető elemi csapásra utalást az Alaptörvény 51. cikke szerinti veszélyhelyzetre utalás váltotta fel.

2.3.2.2. Az államháztartás finanszírozási és pénzforgalmi rendje **50. oldal első bekezdése az alábbiak szerint módosul**

A Magyar Államkincstár látja el a helyi önkormányzat és nemzetiségi önkormányzat központi költségvetésből történő finanszírozásával kapcsolatos lebonyolítási feladatokat is, és a helyi önkormányzatok esetében ezzel összefüggésben a támogatások igényléseinek, elszámolásainak felülvizsgálatát, az előirányzat-nyilvántartási tevékenységet, valamint az önkormányzatok nettó finanszírozását, illetve a nem nettó módon utalandó támogatások folyósítását. A helyi önkormányzatok és intézményeik finanszírozása a központi költségvetés IX. fejezetében biztosított forrásból, a helyi önkormányzatokon keresztül történik. A Magyar Államkincstár által utalt állami támogatásokat az önkormányzatok igénylik és számolják el, az önkormányzati intézmények – a **vármegyei** önkormányzatok kivételével – nincsenek közvetlen finanszírozási kapcsolatban a Magyar Államkincstárral, az intézmények finanszírozását az önkormányzati hivatalok látják el.⁵⁵

Indokolás: Az Alaptörvény tizenegyedik módosításának 4. cikk c) pontja alapján változott a megyék megjelölése.

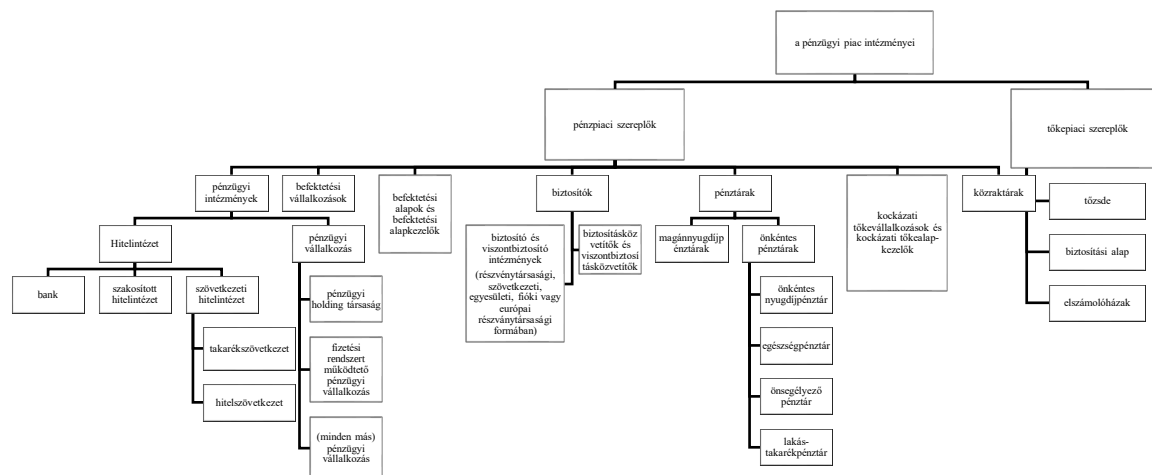
2.3.2.2. Az államháztartás finanszírozási és pénzforgalmi rendje **51. oldal harmadik bekezdése az alábbiak szerint módosul**

A Magyar Államkincstár útján valósul meg az államadósságot keletkeztető ügyletek kormányzati kontrollja. A Gst. alapján 2012. január 1-jétől az önkormányzatok (ideértve a helyi és nemzetiségi önkormányzatokat, azok jogi személyiségű társulásait, valamint a térségi fejlesztési tanácsokat), továbbá a kormányzati szektorba sorolt egyéb szervezetnek nem minősülő, 100%-os önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaság, valamint az ilyen gazdasági társaság 100%-os tulajdonában álló gazdasági társaság adósságot keletkeztető ügyletet – a Gst.-ben meghatározott ügyletek kivételével – csak a Kormány hozzájárulásával vállalhatnak. A Kormány ezzel igyekszik elejét venni az önkormányzati alrendszer újabb jelentős mértékű eladósodásának. E folyamat keretében az önkormányzatoknak minden év elején adatszolgáltatást kell teljesíteniük az adott évben tervezett, adósságot keletkeztető ügyleteikről, az év során pedig kérelmet kell benyújtaniuk az általuk megkötni szándékozott, adósságot keletkeztető ügyleteikhez. A helyi önkormányzatok úgy az előzetes adatszolgáltatásaikat, mind pedig kérelmeiket a Magyar Államkincstár informatikai rendszerén keresztül, elektronikusan nyújthatják be. A Magyar Államkincstár, illetve a fővárosi és **vármegyei** kormányhivatalok végzik a kérelmek felülvizsgálatát és hiánypótlását, az engedélyt – a helyi önkormányzatokért felelős miniszter és az államháztartásért felelős miniszter előterjesztése alapján – a Kormány adja meg.

Indokolás: Az Alaptörvény tizenegyedik módosításának 4. cikk b) pontja alapján változott a fővárosi és megyei kormányhivatal elnevezése.

3.1.2. A PÉNZÜGYI PIAC INTÉZMÉNYEI ÉS SZABÁLYOZÁSUK

55. oldal ábrája helyébe az alábbi ábra kerül

17. ábra: A pénzügyi piaci intézményei⁶⁵

⁶⁵ Forrás: készítette dr. Kaibás Gábor Márk a tananyag 2023. évi hatályosításához

Indokolás: pontosítás

3.3.2. A PÉNZÜGYI FOGYASZTÓVÉDELME ALAPFOGALMAI ÉS RENDSZERE

68–71. oldal szövege az alábbiak szerint módosul

Az elmúlt időszakban a fejlett piacgazdaságokban megfigyelhető általános tendencia a fogyasztóvédelem jelentőségének felértékelődése. Ezen belül is – a 2008-as pénzügyi válság egyik kézzelfogható következményeként – megkülönböztetett társadalmi figyelem és elvárás irányul a hatékony pénzügyi fogyasztóvédelemre és ennek intézményrendszerére. A fogyasztóvédelem szerepe az ügyfél és a szolgáltató közötti **információs aszimmetria** miatt kap különös jelentőséget. A fogyasztó és a szolgáltató között a termékek és szolgáltatások adásvétele során aszimmetria jelentkezik, ami **elsődlegesen** a termékismeret, a gazdasági erő, az érdekérvényesítő képesség és a szakmai/jogi ismeretek terén **jelentkezik**.

A szolgáltatók és a fogyasztók között általánosan fennálló fenti aszimmetriát a hatékony fogyasztóvédelmi szabályozás alakítása, betartatása révén az állam, illetve a pénzügyi piacokon az erre felhatalmazott, különös hatáskörrel rendelkező intézmények hivatottak ellensúlyozni, koordinálni.

A pénzügyi fogyasztóvédelem tárgykörébe a fogyasztó és az intézmény közötti egyensúlyhiány kiegyenlítésére alkotott szabályok – amelyek az esetek többségében a szerződéses szabadság valamilyen korlátozásaként jelennek meg – és programok (például pénzügyi kultúra fejlesztése) tartoznak. A fogyasztóvédelem olyan **interdiszciplináris szakjog**, ami számos jogágba is „belóg”, nevezetesen rendelkezések jelennek meg a polgári jogban, a büntető-, szabálysértési, közigazgatási jogban, számos ágazati (például pénzügyi, médiaszolgáltatási, közüzemi) joganyagban **jogághoz kapcsolódik**, kereteit pedig **ugyanakkor** az Fgy. tv.⁸⁸ adja⁸⁹. Kiemelendő a fogyasztóvédelmi jog polgári joggal való kapcsolata, hiszen a polgári jog adja a szolgáltató és fogyasztó viszonyát meghatározó

általános elveket (együttműködés, tisztességes eljárás), valamint a két fél közötti jogi keret alapjait meghatározó speciális kötelmi jogi normákat (egyes szerződéstípusok, például adásvételi szerződés, biztosítási szerződés). A szerződésekre vonatkozó általános szabályok között is számos fogyasztóvédelmi jellegű előírás szerepel, ezek közül kiemelendők például a tisztességtelen szerződési feltételek megtámadására vonatkozó előírások. Nem kizárólag fogyasztóvédelmi indíttatású, ugyanakkor fogyasztóvédelmi szempontból hangsúlyos szerepe van a jótállásra, szavatosságra vonatkozó előírásoknak, a kártérítési és érvénytelenségi szabályoknak is. Külön említést érdemel továbbá a közigazgatás és fogyasztóvédelem kapcsolata, hiszen az államigazgatás egyes szervei felügyelik a jogszabályok betartását a gazdaság valamennyi ágazatában a fogyasztóvédelemért felelős miniszter, az ágazati minisztériumok, szakhatóságok révén. Általános fogyasztóvédelmi feladatokat a fogyasztóvédelmi hatóság lát el, ugyanakkor fogyasztóvédelmi funkcióval rendelkezik például a Gazdasági Versenyhivatal vagy a Magyar Nemzeti Bank is.

Hagyományosan **A hagyományos megközelítés szerint a pénzügyi fogyasztóvédelem elsődleges célja** a fogyasztók informált döntésének segítése és jogorvoslat biztosítása. A fogyasztóvédelmi szabályozást azonban sokan csak a „könyvekben” létező jognak tartották, mivel számos országban hiányoztak a hatékony jogérvényesítés eszközei. A hagyományos **Ez a** megközelítés egészül ki az utóbbi években erőteljes hangsúllyal a tisztességes és együttműködő magatartás elvének részletszabályokba foglalásával – így például az ügyféligeny felmérésének követelményével, a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok tiltásával – és a jogérvényesítésre rendelkezésre álló hatékony eszközök, illetve intézményi megoldások kialakításával.

A fogyasztóvédelmi jog célja tekintetében kétféle jogi irányzat alakult ki:

- egyrészt létezik a *proteccionista elmélet*, ami szerint a fogyasztóvédelmi jog célja a fogyasztó védelme egy protektív jogi szabályozás segítségével,
- másrészt létezik a *Thierry Bourgoignie nevét viselő elmélet*, aminek alapján a fogyasztói jog célja a fogyasztói érdekek védelmének jogi segítése.

A fogyasztói érdekek védelmének **védelme** jogi segítésének területei az oktatás, valamint a tájékoztatáshoz, jogi védelemhez, jog- és igényérvényesítéshez való jogok.

Az oktatásnak a fogyasztók érdekvérvényesítését szolgáló eszközök között az oktatásnak kiemelt jelentősége van. Az **oktatás** során a fogyasztó elsajátítja az információ hatékony felhasználásának módszereit. **A, hogy a** megfelelő minőségű és mennyiségű információ birtokában **képes legyen** a fogyasztó képes kifejezni az igényeit, felelős döntést hozni, jogát/igényét érvényesíteni. Különösen fontos az oktatás az érdekeiket csak korlátozottan képviselni képes fogyasztók tekintetében, így különösen a kiskorúak, az idősek, a fogyatékkal élők, illetve a súlyosan betegek, valamint a szövegértési gondokkal küszködők esetén. Ezen fogyasztói réteg a legkiszolgáltatottabb a fogyasztói jogsértésekkel – például megtévesztő tájékoztatás – szemben. Az oktatás a magyar fogyasztóvédelmi jogban is explicit módon jelenik meg. Az Fgy. tv. a fogyasztóvédelmi oktatást állami funkcióként nevesíti. Az iskolai fogyasztóvédelmi oktatás az alaptanterv részét kell, hogy képezze.⁸⁹ Külön kiemelendő a pénzügyi ismeretek oktatásának szükségessége és fontossága.

A **tájékoztatáshoz való jog** keretében a fogyasztó tájékoztatásának elsődleges célja a fogyasztó megalapozott döntési „helyzetbe hozása”, vagyis hogy a fogyasztó megfelelő információ birtokában képes legyen a tudatos döntés meghozatalára és jogai érvényesítésére. A tájékoztatás kifejezett jelentőséggel bír a szerződés megkötése előtt, továbbá a tájékoztatásnak alkalmasnak kell lennie arra, hogy a fogyasztó megismerje a termék/szolgáltatás árát, minőségét, összetevőit, pénzügyi kockázatait, a termék/szolgáltatás igénybevételéhez kapcsolódó jogait, kötelezettségeit, a szerződésben rögzített általános szerződési feltételeket. A tájékoztatási kötelezettség elsősorban a szolgáltatót terheli. Egy sor tájékoztatási követelményt tartalmaznak a vonatkozó jogszabályok [Ptk., Fgy. tv., egyes ágazati (például pénzügyi) jogszabályok] meghatározva a szolgáltató számára a tájékoztatás minimális tartalmi elemeit, a tájékoztatás módját. A fogyasztó **általános** tájékoztatásának biztosítása ugyanakkor állami és társadalmi feladat is egyben. Számos fogyasztói érdekvédelmi szervezet lát el oktatási, tájékoztatási feladatot. Hiszen míg a szolgáltató egyénre szabott tájékoztatást tud adni a (potenciális) fogyasztó számára a megvásárolni tervezett, az igénybe venni kívánt szolgáltatás kapcsán,

addig az állami vagy civil szervezetek általános, semleges tartalommal bíró felvilágosítást nyújtanak a fogyasztók számára annak érdekében, hogy az képes legyen összehasonlítani a piacon elérhető szolgáltatókat, illetve azok szolgáltatásait, termékeit.

A **fogyasztó jogi védelmének** célja, hogy a fogyasztó sérelmére elkövetett jogsértéseket a jog eszközeivel lehessen szankcionálni, reparálni. A minimumcél olyan jogvédelmi rendszer felépítése, amely alapján biztosítható a fogyasztói alapjogok érvényre juttatása. A legfontosabbak: tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok tilalma (például megtévesztő tájékoztatás, agresszív magatartás elleni védelem), tisztességtelen általános szerződési feltételek alkalmazása elleni védelem, THM-maximalizálás stb. Szükséges a jogellenes magatartások elleni védelem mechanizmusának kialakítása, hiszen a legjobban működő piaci mechanizmusokban is előfordulnak jogellenes magatartások.

A **jogorvoslathoz, igényérvényesítéshez való jog** keretében a fogyasztó joghoz segítése, a sérelmére elkövetett jogsértés esetén a szolgáltató szankcionálása és a sérelem orvoslása a fogyasztóvédelem egyik kulcseleme **valósul meg**. A fogyasztó igazságszolgáltatáshoz való joga része az emberi és polgári alapjogoknak. A fogyasztónak panaszával elsősorban az érintett szolgáltatóhoz kell fordulnia jogorvoslatért. Az Fgy tv. ennek megfelelően részletes rendelkezéseket tartalmaz a szolgáltatók panaszkezelési eljárására vonatkozóan. A fogyasztói igények – ezen túl, ha a panasz nem nyert orvoslást – alapvetően bírósági úton vagy bíróságon kívül eljárás keretében (alternatív vitarendezési úton) érvényesíthetők. A fogyasztói jogviták rendezésének elsődleges eszköze a bírósági igényérvényesítés, amelyet mint az igazságszolgáltatáshoz való alkotmányos alapjogot az Alaptörvény⁹⁰ is deklarál. Tekintettel azonban arra, hogy a bírósági igényérvényesítés költséges és hosszadalmas, egyre inkább terjednek a bírósági eljárás elkerülését szolgáló alternatív vitarendezési formák. Számos olyan peren kívüli jogorvoslati eljárás létezik, amelynek célja tehát a bírósági eljárás elkerülése, és amelyek a bírósági eljáráshoz képest gyorsabbak, olcsóbbak, illetve a fogyasztó számára egyszerűbb jogérvényesítési lehetőséget kínálnak. Ilyenek például az ombudsman, a választott bíraskodás,⁹¹ a békéltető eljárások és az Európai Fogyasztói Központ. Ezen intézmények elterjedésében nagy szerepet játszott az Európai Bizottság **is, amikor meghatározta a** fogyasztói jogviták alternatív jogvita-rendezési fórumainak **alapelveiről alapelveit**. ~~szóló ajánlása, amely meghatározza a méltányosság és hatékonyság elvei szerint működő alternatív vitarendezési fórumok hét alapelvét (a tagállamokban a fogyasztói jogviták bíróságon kívüli fórumainak eljárását kívánatos az előbbiekre figyelemmel kialakítani).~~ Az eljárási garanciák a következők:

- a testület pártatlanságának és függetlenségének elve,
- az eljárás egyszerűségének és hatékonyságának elve,
- a transzparencia elve,
- a törvényesség elve,
- a szabadság elve,
- az eljárás kontradiktórius jellege,⁹²
- a képviselőhöz való jog elve.

⁸⁸ A fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény

⁸⁹ Kiemelendő a fogyasztóvédelmi jog polgári joggal való kapcsolata, hiszen a polgári jog adja a szolgáltató és fogyasztó viszonyát meghatározó általános elveket (együttműködés, tisztességes eljárás), valamint a két fél közötti jogi keret alapjait meghatározó speciális kötelmi jogi normákat (egyes szerződéstípusok, például adásvételi szerződés, biztosítási szerződés). A szerződésekre vonatkozó általános szabályok között is számos fogyasztóvédelmi jellegű előírás szerepel, ezek közül kiemelendők például a tisztességtelen szerződési feltételek megtámadására vonatkozó előírások. Nem kizárólag fogyasztóvédelmi indíttatású, ugyanakkor fogyasztóvédelmi szempontból hangsúlyos szerepe van a jótállásra, szavatosságra vonatkozó előírásoknak, a kártérítési és érvénytelenségi szabályoknak is. Külön említést érdemel továbbá a közigazgatás és fogyasztóvédelem kapcsolata, hiszen az államigazgatás egyes szervei felügyelik a jogszabályok betartását a gazdaság valamennyi ágazatában a fogyasztóvédelemért felelős

miniszter, az ágazati minisztériumok, szakhatóságok révén. Általános fogyasztóvédelmi feladatokat a fogyasztóvédelmi hatóság lát el, ugyanakkor fogyasztóvédelmi funkcióval rendelkezik például a Gazdasági Versenyhivatal vagy a Magyar Nemzeti Bank is.

⁸⁹ Fgy. tv. 17. §-

⁹⁰ Alaptörvény XXVIII. cikk.

⁹¹ 2017. évi LX. törvény a választottbíráskodásról.

⁹² ~~Két fél áll egymással szemben.~~

Indokolás: Értelmezést segítő tartalmi egyszerűsítés.

4.3. A PÉNZÜGYI ÉS KÖLTSÉGVETÉSI IGAZGATÁS EURÓPAI UNIÓS ÖSSZEFÜGGÉSEI

86. oldal utolsó bekezdése és 87. oldal első bekezdése az alábbiak szerint módosul

Magyarország szempontjából az Európai Unió számos alapja közül különösen fontosak az európai strukturális és beruházási alapok, amelyek Európának a növekedésen és a munkahelyteremtésen alapuló fellendülését segítik, és amelyeket a tagállami hatóságokkal partnerségben megosztottan irányít. Az európai strukturális és beruházási alapok a közös költségvetés kb. 80%-át teszik ki. A tagállamok ezekből különböző fejlesztési tervek és programok keretében támogatást igényelhetnek. Az európai strukturális és beruházási alapok elnevezés alatt jelenleg öt alapot különböztetünk meg:

- **Az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) és a Kohéziós Alap (KA)** az Európai Unió gazdasági, társadalmi és területi kohéziójának megerősítését szolgálja. Ezen belül az Európai Regionális Fejlesztési Alap, amely elősegíti az Európai Unió különböző régióinak a kiegyenlített fejlődését, a Kohéziós Alap pedig hozzájárul a fenntartható fejlődéssel és a megújuló energiákkal összefüggő környezetvédelmi és közlekedési projektek, valamint a transzeurópai hálózatok fejlesztéséhez.
- **Az Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+)**, amely támogatást nyújt a foglalkoztatást ösztönző projektekhez Európai Unió-szerte, és segíti az európai humán erőforrásba – a munkavállalókba, a fiatalokba és az álláskeresőkhöz – történő beruházásokat.
- ~~Kohéziós Alap, amelyből közlekedési és környezetvédelmi projektek finanszírozhatók azokban az európai uniós országokban, ahol az egy főre jutó bruttó nemzeti jövedelem nem éri el az európai uniós átlag 90%-át.~~
- **Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA)**, amely az Európai Unió vidéki térségeire jellemző kihívások kezeléséhez járul hozzá az Európai Unió vidékfejlesztési célkitűzéseit támogatja.
- **Az Európai Tengerügyi és Halászati Alap (ETHA)**, amely segít a halászoknak abban, hogy fenntartható halászati módszerekre térjenek át, továbbá előmozdítja a gazdasági tevékenységek diverzifikálását Európa part menti térségeiben, aminek eredményeként javul az ott élők életminősége.

Indokolás: A tartalom felülvizsgálata a 2021–2027. programozási időszak változásai alapján.

4.3. A PÉNZÜGYI ÉS KÖLTSÉGVETÉSI IGAZGATÁS EURÓPAI UNIÓS ÖSSZEFÜGGÉSEI

87. oldal utolsó előtti bekezdése az alábbiak szerint módosul

Az európai uniós támogatáspolitikát, illetve az ehhez tartozó jogi szabályozás másik dimenzióját képezi, hogy az Európai Unió a tagállamokon belüli pénzügyi támogatási konstrukciókat is szigorúan figyeli, és az uniós joggal ellentétes gyakorlatot azonnali intézkedésekkel követi. E kérdéskörhöz szorosan kapcsolódik az OLAF tevékenysége. Az OLAF tevékenysége minden olyan jogalanyra kiterjed, akik az Európai Unió

költségvetéséből támogatásban részesülnek, ennek felhasználásában közreműködnek, vagy az Európai Unió költségvetéséhez való hozzájárulás teljesítésében vesznek részt. E körben az OLAF bármely magyarországi természetes és jogi személyt (állami szervek, önkormányzati szervek, területfejlesztési szervek, magánvállalkozások stb.) vizsgálat alá vonhat. **A vizsgálat lefolytatásához – az OLAF megkeresése alapján – a Nemzeti Adó- és Vámhivatal pénzügyőri támogatást nyújt, amelynek révén biztosítja annak zavartalan lefolytatását.**

Indokolás: A 2022. évi XXIX. törvény 1. §-a meghatározta a Nemzeti Adó- és Vámhivatal szerepét az OLAF Magyarországot érintő vizsgálataiban.